

Choma (Hacimusalar)

Elmalı-Kaş karayolu üzerinde, Elmalı İlçe merkezinin 14.5 km güney batısında Elmalı Ovası'nın merkezine yakın bir noktada yer almaktadır. Deniz seviyesinden yaklaşık 1040 m yükseklikindedir. Höyük yuvarlak bir görünüme sahip olup 300x350m boyutunda, 10 – 12 m yüksekliğindedir. Kenarları yüksek ortası çukur olan höyüğün yamaçlarında teraslar görülmektedir. Höyük 1994 ten itibaren Doç. İlknur Özgen başkanlığındaki bir kazı ekibi tarafından kazılmaktadır. Höyükte çalışılan dört ana alanda yoğun mimari kalıntılarla karşılaşmıştır. Doğu yamacında kerpiçten bir sur duvarı ile kuzey yamacında kerpiç duvarı destekleyen kum taşından diğer bir sur kalıntısı höyük yerleşmesinin oldukça iyi tahkim edilmiş olduğunu göstermektedir. Duvarların altında ele geçmiş olan çanak çömleklerle erken duvarlar M.Ö 6-5. yüzyıllara geç duvarlar ise Helenistik Döneme (M.Ö 2.yy) tarihlenebilmektedir. Doğudaki sur duvarları 30-35 kerpiç tuğla sırasına sahip olup, 3.5 m yüksekliğindeki kısmı ele geçmiştir. Gün ışığına çıkartılmış olan buluntular, Höyüğün neolitik dönemden itibaren Kalkolitik Dönem, Erken Tunç ve Demir çağlarında iskân edilmiş olduğunu, bu iskânın Roma ve Erken Hıristiyanlık Döneminde yoğunlaştığını belgelemektedirler. Höyüğün ortasında 3 evreli bir kilise yapısı bulunmaktadır. Erken kilise dikdörtgen şeklinde bir bazilika yapısı olup geç 5. ve 6 yy a, planı değiştirilmiş, üç konçlu kilise yapısı da geç 6. ve 7 yy a tarihlenmektedir. Geç devir kilisesi dediğimiz kubbeli kilise yapısı 10 ve 11 yy a tarihlenebilir. Böylece kilisenin M.S 5. -11. Yüzyıl arasındaki zaman dilimine tarihlenebilecek kilisenin üç ana evresi de kendi içinde alt evrelere ayrılmaktadır. Kilisenin üç ana evresinde de antik yapılardan getirilmiş olan devşirme malzeme kullanılmıştır. Kazılar sırasında gün ışığına çıkartılan insan figürlü, bitkisel ve geometrik motiflere sahip duvar resimleri geometrik desenli mozaik tavanlar, mimari parçalar ayinle ilgili diğer buluntular ve çanak çömlek parçaları değerlendirildiğinde Hacimusalar Kilisesinin Elmalı bölgesinde yerel öneme sahip bir kilise olmasından çok önemli bir dini merkez olması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Antik dönem piskopos listelerinde Choma'nın da piskoposluk merkezi yer almış olması bu görüşü desteklemektedir. Hacimusaların Roma Dönemi öncesi adı bilinmemektedir. Bu bağlamda Choma adının yunanca "yığma toprak tepe" anlamını taşıması, Hacimusaların Klasik dönemde de höyük görüntüsüne sahip olduğunu göstermektedir.